

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po raznašalcih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 22 Thurs., Jan. 31, 1946

Kaj se je dogajalo v Jugoslaviji

OKUPATOR OB NASTANKU OF

OF je nastala v Ljubljani in se je razvila na italijanskem ozemlju, zato je v gornjem naslovu mišljena predvsem vojska kraljevine Italije. Sicer je komunizem tudi na nemškem okupiranem ozemlju (Gorenjska, Štajerska) poskušal razprsti to "narodno osvobodilno borbo," toda tu je okupator po prvih pojavih in po prvih izvalnih akcijah partizanov odgovoril s takimi represalijami, da so partizani zapustili nehalne tla in se umaknili na italijansko zasedeno ozemlje. Nemškega ozemlja so se poslej tje do leta 1944, ko je nemški vojni stroj že oslabil in je nemški vojski primanjkovalo predvsem moštva za red v zaledju, posluževali le za izvajanja posameznih atentatov nad svojimi političnimi nasprotniki in v toliko, da so v oddaljenejši vasi hodili nasilno mobilizirati moške, ki so jih kar najhitreje po gorah in skozi gozdove vodili na italijansko ozemlje, kjer so bila tla vse bolj pripravna za to edinstveno komunistično igro.

Zato pa se je italijansko zasedeno ozemlje (Dolenjska) spremenilo v pravo dirkališče, kjer sta se dve vojski dve leti, 1942 in 1943, po italijanski in po partizanski propagandi preganjali in iskali, pa se nista mogli najti, da bi se preganjanje nehalo in bi nastopil mir; ena in druga pa je našla narod na njegovih domovih in ga uničevala v krvi in ognju — ena, češ, da je v oporišče okupatorju, druga, češ, da je v oporišče partizanom.

Na propagando, ki je ščuvala narod na boj proti okupatorju in domačim "izdajalcem," so bile italijanske oblasti sploh brezbrizne. V zimi 1941 in 1942 pa so začele zasledovati zapeljane, to je razne mlade idealiste, ki so to propagando raznašali, misleč, da opravljajo za narod zaslužno delo. Spomladi 1942 pa so začele z masnimi aretacijami in so na tisoče mladih moških odpeljale v internacijska taborišča v notranjost Italije. Skrbno pa so pazile italijanske oblasti, da ne zadenejo zapeljivca, tiskaren in središče te propagande, tako da je zapeljivec in ščuvav deloval brez prestanka in pehal v krepilje okupatorja vedno nove zapeljance. Ko je leta 1943 prišla na dan osrednja tiskarna OF, ki je razlila med narod že celo povodenj strupa, je bil tiskar sicer postavljen pred italijansko vojno sodišče, pa je bil na začudenje vse slovenske protikomunistične javnosti oproščen.

Vse bolj pozorne pa so bile italijanske oblasti na vsak pojav narodnih osvobodilnih reženj. Poslanec Smersu je v avgustu 1941 izdal prvi tozadevni letak, ki je bil obenem ostro napreren proti komunizmu in njegovim OF, pa so ga italijanske oblasti takoj izsledile in — zaprle.

Pač pa so italijanske oblasti mojstrsko sekundirale zahtevam komunistične propagande. Ko je ta pozivala dijakke vseh šol, da morajo zdaj opustiti šolanje in iti v gozdove k partizanom, so italijanske oblasti jeseni 1941 izdale naredbo, da se morajo vsi dijaki vpisati v italijansko dijaško organizacijo, sicer ne bodo pripuščeni k nadaljnjemu šolanju. In komunistična propaganda je spet zavpila, da je vsak "izdajalec," kdor se vpíše; mnogi narodno zavedni starši svojih sinov res niso vpisali; da bi tako izpolnili tudi to zahtevo nacionalne OF, vpisali pa so se vsi, ki so stali pod vplivom komunistov, in so bili tako deležni vseh dobrot italijanske raznarodovalne politike, v uniformah italijanske dijaške organizacije pa so še lažje služili razpredanju komunistične mreže, zlasti pri raznašanju propagande in v kurirski službi.

Enako brezbrizne so bile italijanske oblasti do atentatov, ki so jih komunistični atentatorji vpizarjali nad svojimi političnimi nasprotniki. Ti atentati so se dogajali v mestu, na deželi, na cesti, v javnih lokalih, nikjer nisi bil varen pred komunistično kroglo in na tisoče najboljših slovenskih mož, žena, fantov in deklet je padlo, atentati pa so po ogromni večini ostali nepojasnjeni in atentatorji neznani.

Ko je komunistična propaganda izzivalno pozivala italijanske oblasti, naj zapro univerzo v Ljubljani, vseučilišniške pa, da morajo zdaj pustiti šolanje in iti v gozdove k partizanom, so italijanske oblasti izdale ukaz, da se mora vsaj izvesten procent vseučiliščnikov vpisati v novo, na njihov ukaz ustanovljeno slovensko vseučilišno organizacijo, sicer bo univerza res odpravljena. Komunistična propaganda je spet zavpila, da je "izdajalec" vsak, kdor se vpíše in vsem takim grozila s smrtjo. Kljub temu se jih je toliko vpisalo, da je bilo ostri italijanski zahtevi zadoščeno in je univerza obstala. Dva od njih, ki sta v soglasju z vsemi univerzitetnimi oblastmi sprejela imenovanje v vodstvo te organizacije, Zuperc Franc in Kikelj Jaroslav, so komunistični atentatorji ustrelili, prvega 16. marca 1942, drugega 18. marca 1942, pa ju nihče ni branil, nihče niti poizvedoval za stoislici.

KOLO UNIČEVANJA SE JE ZAČELO VRTETI

Spomladi 1942 je bila struna napeta že do skrajnosti. Propaganda je vabila, pozivala in priganjala, okupatorjeve represalije, zlasti na nemškem ozemlju, pa naravnost pehale mlade moške v hribe, k partizanom pod komunistično vodstvo in v neizprosno komunistično šolo.

Komunistični atentatorji so postrelili ali kruto pomorili že na stotine poštenih, narodno neoporečnih ljudi, ki se niso mogli sprijazniti z mislijo, da bi se borba za narodno osvobodjenje vodila v znamenju srpa in kladiva in peterokrake zvezde.

(Dalje prihodnjič.)

BESEDA IZ NARODA

Članstvu SMZ

Cleveland, O. — Kot član SMZ in predsednik pripravljalnega odbora za prireditve in ples, ki ga bodo pripravile clevelandske podružnice Slovenske moške zveze ob priliki seje glavnega odbora, ki se bo vršila v nedeljo 3. februarja popoldne in zvečer pa bo ples v Slovenskem domu na Holmes Ave., si štejem v dolžnost, da tem potom povabim vse naše članstvo iz Clevelanda in okolice, kakor tudi vse cenjeno občinstvo, da se v velikem številu udeleži zabave zvečer.

Bratje, sedaj se nam vse skupaj nudi lepa prilika, da se pokazemo, če smo res pravi člani SMZ in da se tudi zanimamo za svojo organizacijo. Udeležite se vsi, kajti s tem boste v prvi vrsti koristili sami sebi in obenem pa tudi SMZ. Ves čist preostanek od te prireditve bo šel za razširjanje organizacije. Zato pa le pridimo vsi in pripelje naj vsak tudi svojo boljšo polovico s seboj. Prepričan sem, da se noben ne bo kesal, če bo prišel v nedeljo večer na našo veselico v Slovenski dom na Holmes Ave.

To je prva taka prireditev, pri kateri sodelujejo vse podružnice. Vsak član podružnice št. 5, naj se zgasi pri bivšem predsedniku Frank Česniku in bo dobil brezplačno vstopnico. Zglasite se pri njem na domu ali na večer prireditve v dvorani.

Torej ne zamudite te lepe prilike, kajti veselja in zabave bo dovolj za vse. Za ples bo igral poznani in priljubljeni John Pecon orkester. Zato pa na svideenje v nedeljo 3. februarja zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Predsednik prip. odbora.

Blag jim spomin

Spet se oglašil je sv. Vida zvon, ki je spremenil pionirko, katera je odšla za soprogo se prej nego leto dni potem, ko je odšel on, v večnost.

Smrt si je izbrala našo E. 64. slovensko cesto, da iz nje pobere naseljence naše prve generacije. Potem, ko je odšel nekako pred petimi leti rajni John Pišek, kateri je dočkal 83. let starosti, katerega hiša se nahaja poleg Grmova, in ki je on sadil tiste košate drevesa med hodiščem in cesto pred njegovo in Grmovo hišo, se je smrt ustavila kar pri sosedovih in je zaukazala, da gre najprej gospodar rajni John Germ iz hiše, katero je tam lastoval nad 41 let in za njim po 11. mesecih pa še soproga Mrs. Mary Germ, oba v čestitlivi starosti, on 79 in ona nad 80 let.

Številke let se nam zdijo visoke, toda čas pa, ko pogledamo nazaj, se nam zdi, da sta še oba le od včeraj. Kako hitro se pomika čas in znijim toliko naših pionirjev. Pomudimo se malo tu na E. 64. St. Prijazna in tiha je ta cesta, ki je zvezana z Glass Avenue, ob kateri se dviga močno sv. Vida cerkev na enem koncu, na drugem pa E. 60. cesta. Vse tu na okrog so največ eno-družinske in dve-družinske prijazne hiše. Nič izvanrednega, toda v njih pa je, ljubkost slovenskega doma, zunaj pa cvetličan vrt, hiša v dobrem stanju, snažno na vrtu in red in snaga v hiši. To je značaj slovenskih družin. Na vse to je pa še nekaj vzvišenega: V hišah je slovenska govorica, k temu še dodatno, zmogni za višja dela in stanove, za v blagor domovine Amerike in za svoj lastni blagor. Odlični Slovenci.

Vsak oče in mati, ki skrbi, da ima svoj dom, v njem pa domača družina vzgojena v pravemu duhu, zaslužita, da se jima ohrani časten spomin.

Ker je bila starejša hčerka iz-

učena pianistinja, smo, ko smo za dobrodelne namene prirejali igre ali druge podobne slučaje šli k Grmovim, da so dovolili hčerko kot pianistinja, seveda zastoj, da je pripomogla do uspeha.

Dočim je bil rajni John Germ priden na društvenem polju, je bila blagopokojna mati (soproga) tiha in mnogim neznana, toda za družino je bila angel varuh, dasi je sama preživela mnogo let več boleznih kot zdravih dni. V kljub temu pa je doživela tako čestitelo starost nad 80 let. Kdo naj potem razločuje življenje enih od drugih. Ta naš, skromen pa tako živ in hraber narod, doprinaša čudovita dejanja, da si je bil od vseh časov zapostavljan in preziran. Sam in vsak si je moral priboriti svoj domček, vzgojiti svojo družino in si zasigurati kruh do svojih sivih let. Največja sreča za te pionirske očete in matere je bila od vsega tega v otrocih prav vzgojenih. Večino časa materine bolezn, zadnje čase v postelji tri mesece, jo je negovala njena hčerka Angelica, če tudi je učena učiteljica. To je hvaležnost otrok do staršev. Nedvomno je tudi blagoslov za take otroke. Tako žive vredne slovenske družine.

Prijatelj.

Materinski klub v fari sv. Vida

Cleveland, O. — V sredo 23. januarja 1946 je bil organiziran v šolski dvorani sv. Vida Materinski klub. Namen te organizacije je gojiti boljše zveze in od pomoč v vseh ozirih med starši in učiteljicami, ki uče njih otroke.

Sledeče urednice so bile izvoljene: Predsednica Mrs. Theresa Buckley, tajnica Mrs. Eleanor Martinčič, blaginjičarka Mrs. Antoinette Krajc, za publiciteto Mrs. Josephine Trunk.

Ako udeležba od strani mater pri prvi seji kaj pomeni, potem je klubu zagotovljen uspeh in napredek organizacije.

Klub bo priredil dobrodelni card party v šolski dvorani na 27. februarja. Načelnica pripravljalnega odbora je Mrs. Jennie Omersa.

Prihodnja seja kluba bo v sredo 6. februarja ob 7:30 zvečer.

Vsaka mati, ki se ni članica te prekristne organizacije, je prijazno vabljen na prihodnjo sejo.

Josephine Trunk.

Protestiram

Cleveland, O. — Strogo protestiram, kajti prišlo mi je na uho žali Bog, da se je urednica Zarje spet toliko drznila, ter šla 14. januarja v SND pozdravljati tišo komunistično propagando — pozdravljeni, dragi tovariši, v imenu Slovenske ženske zveze v Ameriki in nesite pozdrave od nas. Mi delamo počasi pa sigurno...

Katoliške ženske, kaj boste rekli na to? Rada bi vedela, kdo ji je dal to polno moč ali pooblastilo? Ona jih je pač mogla pozdravljati v svojem imenu, a ne pa v imenu nas vseh, ker nismo vse njenih misli. Zakaj vendar ne gre tja, v tisto blaženo "svobodno" Jugoslavijo. Jaz bi še celo napravila kolekto, da bi imela dovolj za potovanje. Tisti dan sta stali v dvorani tudi dve članici podružnice št. 25 in sta se kar začudili, češ, kaj bodo pa sedaj rekli naše članice. Da, da, prisiljene smo nekaj reči.

Mary Stanonik,

članica podr. št. 25. SZZ.

— V Sequoia narodnem parku je nad tri sto malih jezer.

— Divje race in gosi lete lahko s hitric 55 milj na uro.

Beseda od svojcev iz domovine

Med pismi katere sem prejel pred nekaj časom sta dva pisma in se mi zdi škoda, da ne bi bila objavljena; saj se mi zdi, da sta kar za to pisana, da javnost izve, kaj je res in kaj ni res. V pismu, pisanem s črnolom, sta podpisana bivši g. kaplan v Preserju in moj sosed France Susman. Pismo se tiče v prvi vrsti naše vasi Prevalje in župnije Preserje na splošno. Na rokah imam pa tudi daljši dopis dogodkov iz Preserja. Za zdaj priobčam oba pisma, ki se glasita:

Forli, 3. X. 1945.

Spoštovani gospod Grdina!

Dovolite, da se Vam s kratkim pismom javiva iz Italije Susman France ml., Anškov in Jenko Lojze, bivši kaplan v Preserju, ki sem imel že čast spoznati Vas ob priliki Vašega obiska v domovini. Gotovo Vam je že g. N. N. kaj poročal o dogodkih v Preserju od l. 1945 naprej. Ker v Italiji dalj časa pošta ni v redu poslovala, zato nisva mogla tudi njemu vsega popisati in tudi zdaj ne veva, ali je kaj dobil, čeprav sva mu nekaj napisanega poslala. Zdaj poskušava kar naravnost Vam spoštovani gospod Grdina napisati par vrstic. Koristile bodo gotovo, ker boste ostalim Slovincem dali potrebna pojasnila.

Razpoloženje ljudstva, zlasti nekaterih, ste lahko sami spoznali, ko ste bili doma. Čeprav so bile razmere kar dosti ugodne, so mnogi bili nezadovoljni. Obetali so si rešitve od komunizma — takrat je bila še vojna v Španiji. Ko je l. 1941 Jugoslavija propadla, so vsi ti ljudje bili za Nemčijo, za Hitlerja.

Jugoslovanska vlada in z njo še nekateri drugi so lahko šli v London ali v Ameriko. Nekateri so se oglašali tudi po radiju. Vendar so komunisti ljudem govorili, da ne marajo poslušati gospode iz Londona in Amerike, ki je starokopitna in kapitalistična, edinole iz Moskve da bo prišla vsa rešitev. Zato je bilo zelo opasno za vsakega, ki se je navduševal za Anglo - Amerikance. Komunisti so na eni strani znali posebno s pomočjo ženske dobiti dobre zveze z okupatorji — z Lahi in Nemci. Vsakega, ki so zanj vedeli, da posluša London, so javili oblastem kakor komunisti in tako marsikoga spravili v arest ali internacijo. Sami pa kot res pravi komunisti so imeli proste roke, da so zbirali orožje — v Preserju so plačevali ročne granate po 20 dinarjev, — delali propagando, znebili so se pa vseh, ki jim niso bili po volji. Mladino so zlasti znali pridobiti z zabavljanjem čez duhovnike in z navajanjem v nemoralnost. Tak težak položaj pečenih Slovencev, navdušenih za pravo demokracijo po ameriškem zgledu je prisilil vse dobro misleče k obrambi. Ta obramba je bila oborožena, ko je OF začela moriti nedolžne ljudi, ki niso imeli orožja. Trezno je treba poznati, da mnogi, ki so šli v OF so imeli dober namen, toda ti so se vrnili, ko so spoznali, da nič ne velja svoboda misli, pač pa vse na fašistični način vodi komunistična stranka.

Tako je v Preserju šlo v maju 1942 skoro vse v Krim, kjer so rekli, da se zbira Osvobodilna vojska. Obetali so, da bo v dveh mesecih vse urejeno, pa seveda ni bilo nič iz tega. Bilo je dosti požganega — tudi pri Slugovih na Prevalju je bilo več pobitih. Vse to ste že gotovo zvedeli. Slugov Anškov ml. je šel takrat prostovoljno v Italijo, ker drugače mu je grozila smrt od partizanov. Nevarnost od dveh strani, oboji

pa so delali uprav fašistično! V jeseni so se večinoma moški vrnili na domove, pa so bili odvedeni v internacijo. Med partizani jih je ostalo dobrih 40. Mnogi so padli. (Trije Kovačevi iz Preserja itd.). Pri domobrancih jih je bilo v letu 1944-45 okrog 150. Vsi ti so se ob razpadu v maju umaknili na Koroško. Vsi razen Anškovega Franceta so šli v Jugoslavijo. Kaj je z njimi, še ne veva točno. Zelo, zelo verjetno jih je večina pobitih. Tako je ušel iz groba Petkovšek Anton iz Rovt nad Logatcem. — Pravil je: "Angleži so nam dali dosti hrane in nas peljali na mejo. Ko so nas pa sprejeli partizani, so nam vse ukradli. Vsak je imel samo hlače. Stradali so nas in na vse načine mučili. En teden nismo nič jedli. Se vode nismo imeli dovolj. Nekaj mlajših (do 18. let) so izpustili, druge pa postreljali v Teharih pri Celu. Bilo nas je približno 7.000. — Streljali so nas v tilnik. Od strahu in v lice samo malo zadet sem padel v jamo in izgubil zavest. Ko se je zdanilo, sem zbral vse moči in ušel nazaj na Koroško. Hodil sem več kot en teden." — Tako ta iz Rovt. S Pervajša so bili pri domobrancih: Slugov Tone ml., Anškov Jernej, Tone in France, Mazejev Ivan, Rehtelj Fr. V Italiji smo: midva in župnik g. Perčič. On biva v kraju Arco Sanatorio del Clero Italiano, prov. Trento. Bojimo se zime, na katero se nismo pripravili, ker smo trdno upali, da pridejo v Slovenijo Anglo-Amerikanci. K sreči imamo vsaj dobro hrano.

Lepo pozdravlja tudi v imenu g. župnika Vas in gospoda strica in vse Preserce. Jenko Lojze, Susman France.

Razmišljal sem, kaj naj napravim z tem pismom, ali ga dam v javnost? Saj je koncem konca zato pisano, končno: RESNICA na dan! Pisma, ki prihajajo iz Jugoslavije so cenzurirana: to se pravi vsa tista smejo iti ven, ki imajo nekako takole vsebino: Živel Tito! — Svobodne volitve! — Zlata svoboda! Velika demokracija! i. t. d. Sama farsa in izmišljotina. ČE JE RES SVOBODA, ZAKAJ SE PA PISMA CENZURIRANA? ZAKAJ SE BOJE RESNICE?

V tem sem dobil drugo pismo od istih dveh. Pismo se glasi: Servigliano, 27. nov. 45. Velečenjeni gospod Grdina!

Ker se nudi prilika, zopet piševa Vaša dva znanca, bivši preserski kaplan Jenko Lojze in Susman France (Anškov) Jernejev sin iz Prevalja. Daljši opis od dogodkov sva vam poslala že novembra meseca. Dogodki so vam gotovo znani. Tako na primer, da je bila naša hiša št. 19 v letu 1942 požgana. V Ameriki sicer gotovo čudno sodite o našem ravnanju. Zato Vas bo zanimalo — sicer sva že pisala o tem — kako so bili komunisti zelo ozko v zvezah z Lahi in z Nemci. Na eni strani so vpili, da se bore "zoper okupatorja," da ne marajo imeti nič skupaj z Lahi ali Nemci. Za žandarmerijskega poveljnika v Podpeču — pisal se je Imperial Pietro — sva že omenila, da je hčdi spat ponoči po hišah, ki so veljale za komunistične, na primer k Štruklju. Lahi so imeli vso železnico proti Trstu močno zastraženo, polno bunkerjev so postavili ob progi. Vendar, kadar so hoteli komunisti kaj prenesti čez železnico pod Prevaljem, se je šel preje kak komunist v civilu z Lahi domeni. Tako je šel na "kolono" v Gorici "major" Rihar Jakob v Verda (bil je izučen elektro-monter) in govoril z Lahi, kdaj bodo nosili. Ko so nosili — (prisilili so vse Preserce, Ra-

kitčane in Izance) ni Lah nič ustrelil; lahko so rili, kar so hoteli. Lah delali, da so zoper komuniste, pa so jim le potohu dajali štene ljudi, posebno tiste, so jih komunisti označili, so pa zapirali, gnali v internacijo in pobijali. To je (Nadaljevanje na 3. strani)

Kar se tiče moje nemalo velike zmožnosti v petju, lahko imenuje tudi dar, lent, bom potem še kateri najprej naj pa povem, da niso prijateljski potegnili, bil po njih krivdi priznan, celo zaničevan med krajeva dijaštvom kot absolutna petju.

Naročeno nam je bilo, prvi — ukazano, naj se dan dan prijavimo pri Cenciču, da nam premeri tiplje glasove. To napravo vsem naraščajem, ki se jim moti ali kako drugače v gimnazijo, da mu bodo obliablili mošgane, da mu lah dar doraste, jedel bel kruh, dno je, pa absolutno resnično je zelo malo učenčev, ki jim to zdelo potrebno za življenje. Vsaj meni se ni ni šlo v glavo, da ne bi morali ob zganeti in kislem če so se ob taki košti počutili številni drugi ljudje.

Pa naj bo temu že tako, ko, z zvijačo, malo z bre nekaj z lasanjem, me je že prignal v Kranj ter me čil v oskrbo profesorjeve bu. Kar je res, je pa res, vega dne pa do takrat, odšel nazaj v Ljubljano, profesorji nismo bili popolnoma na roke. Oni so trdili, sva pa svoje, kar je kazalo, bil že takrat zelo odločen ve, česar pa takratni niso povsem domeli. So še starinskih nazorov.

Gimnazija je imela svojški pevski zbor, ki je pe deljah pri maši, ob prostih vih pa se je zbor poraz kvartete, duete, soliste, čali take in drugače sebi v veliko dopadajenje, slim ljudem v pohujšanjskim lerpobom in drugi pa v aubfiksiranje, da je de prišlo do napetih razmer kajkrat do osebnih nespor ljenj, pri katerih smo bili smo prišli s kmotov, vsmo zmagovalci, čeprav smo pogrešali ročic in drikelov, sva pest je bila kot je pisal o slovenskem oratorju, pet jih pade, kjer porine.

V ta dijaški zbor so naraščaj vsako leto in učencev in petje je učitelj Cencič. Menda ga lo na vsej gimnaziji, ki bi se razumel na petje.

Kmalu po mojem prihodu v Kranj sem prišel v Basajem, Tončkom in Jakom Mohorčičem sem se jih jaz oklenil, je brže vzrok ta, ker so bili takoj med prvimi in jaz že rojstva to lepo lastnost, čudujem takega, ki je učev. Ker smo hodili vedno odličnjaki. Samo fantje, šega razreda so vedeli razliko. Pametno je bilo, so že takrat obešali na kakšno kakšno odklonilnikar na primer dirkalnik, njem, ali vojakom, ki se izkažejo.

"Fantje," sem jim rekel ga popoldne, ko smo hoteli, le, "jutri popoldne bomo preskušujo za naše glasove so ukazali. Jaz grem rad vsaj ljudje videli, kakšne dajejo od sebe Meniševci, se jim če. Postavil se bomo rekel. Ga že kar vidim Cenciča, kako bo zijal jimi registri. Kar je res, res, Gorenjci ne premorejo štim."

Pravdarska strast gotova propast

Po resničnih virih spisal
dr. M. D.

"Ali ste lačni?" ga vprašam. On odhika. "Ali vas kaj boli?" Pogleda me plašno in obotavljaje privzdigne roko — do srca.

"Oh, pa kakšne!" Pa komaj se mu je razvezal jezik, ga pre- zamejo čustva in prsa se mu tako silno dvigajo, da mu telo omahuje. Ponudim mu stol, od- grom mu prsi ter ga preiščem. Sreče mu utriplje hitro in burno, ali o kakih napaki ali bo- leznih v notranjem telesu ni sle- ditelj. Videl sem, da ni nobene bolezni.

"Lumbar," mu rečem, "vi ni- ste bolni, ampak ste le strašan- sko razburjeni. Dam vas se- danj spet odpeljati v celico. Te- lo vam ne moremo prihraniti, če je vaša kazen. Danes ne bo- jem več govorila, ali jutri ob tej uri si vas dam pripeljati. Ako ni vas pa danes zopet prevzela koga, me še pokličite k vam." Paznik ga hoče odvesti, pa Lumbar se obrne k meni in re- če: "Gospod — vem — kazen — ali hudo mi je, tako hudo — jaz ne prestanem tu!"

"Nikar ne obupajte! Kar se zgodilo, se je zgodilo, kazen morate pretrpeti. Jutri vas po- kličem, da vas zopet preiščem." Zdelo se mi je, kakor da bi se mu obraz nekoliko zjasnil, ko se je šel enkrat proti meni.

Opravi sem svoje posle in potem naprosil predstojništvo, da mi da akt številka 2318. Ko ga prečitam, mi je bilo jas- no, zakaj je bil Lumbar tako silno razburjen, zakaj mu je bilo hudo pri srcu. Obsojen je bil zaradi poskušene umora svojega rodnega očeta na 10 letov. Iz spisov sem vedel, da Lumbar svoje kriv- dno in popolnoma tajil, ampak ne, kako je prišlo do njegovega dejanja, na katero se boj- da komaj spominja.

Sklonil sem, da ga natančno vprašam, kako je prišel do tega nečestitnega dejanja. Vest se mu razsvetli in pomiri, ako pride vse, kar spi kakor vestno čuvana skrivnost na dnu srca, slednjič pa dan ...

Drugi dan je bila nedelja. Po službi si dam privesti Lumbarja. Bil je veliko mir- nejši in zaupljivejši, vsaj po- gleda je rad v me upiral in go- vorica mu je tekla še dokaj gladko.

Priporočal sem mu, naj mi pove, kako je prišlo do njegovega groznega čina. Ker sem mu spisal številka 2318 že pre- jeto, bilo mi je mogoče opa- zovati, ali govori resnico ali ne. Ko je postal malo bolj sproščen, sem odpustil straž- niku, ki ga je pripeljal, in za- rek, da naj pride še le čez ka- žen četrte ure zopet ponj.

Nato vprašam Lumbarja: "Ali kaj mislite o tem, kako je prišlo do tega?" "Gospod, noč in dan ne mo- gam na nič drugega misliti kot na svojo reč." "Pa kako?" Ali se vam ne zdi, da bi bilo danes lahko vse drugače, da bi bili vi lahko go- spodar na Lanovini, kjer ste se rodili?"

Pogleda me nezaupljivo, češ, kod vem jaz kaj o Lanovi- ni. Zato mu precej rečem: "Ni- kaj se ne čudite! Jaz sem vse življenje s vašimi zadevami imel opravilo. Zvedel, kar sem ravno zvedel, ali o vaši mla- dosti ne vem dosti. Tisto mi povejte, kako je bilo doma, kakor ste bili še otrok."

"Gospod," pravi Lumbar, "če vam vse iz spisov, vam ni tre- ba mnogo izpraševati. Kot ot-

rok že nisem mogel razumeti, kaj je oče z menoj naredil, ko me je opeharil za materino de- liščino."

"Kako? Opeharil vas je oče?" mu rečem hitro. "Kako si to mislite? V spisih sem bral, da sta vaš oče in vaša ranjaka prava mati napravila, ko sta se poročila, ženitbeno pogodbo. Dogovorila sta se na skupnost vsega premoženja. V slučaju smrti enega zakon- skega druga naj bi pripadla polovica vsega premoženja preživečemu zakoncu, otro- kom pa druga polovica. No, ko pa je vaša mati umrla — bili ste menda že 7 let stari ta- krat, kaj ne?"

"Ravno sem začel hoditi v šolo na Podolico, res je!" me prekine Lumbar.

"Torej," nadaljujem, "tedaj je oče dal vse premoženje pre- ceniti in bilo je po odbitku dol- ga in stroškov za bolezni in pogreb ravno še 144 kron in 35 vinarjev čistega po ranjki ma- teri. No, in oče je sam iz svoje volje pri sodišču izjavil, da iz- plača vam in vaši sestri od- pravnine vsakemu po 200 kron, ako ostane potem celo posest- vo njemu samemu. Sodišče je vama kakor mladoletnima po- stavilo oskrbnika ali takozva- nega kuratorja, in ta je pre- gledal pač tudi sam celo po- sestvo in se prepričal, da je tako za vas in vašo sestro še vedno bolje, kakor da bi vi dva prevzela skupaj pol pre- zadolženega posestva in da bi bili potem kar trije sosesestri- ki, vi in vaša sestra po četrtini, oče pa po polovici. In tako je prišlo, da je sodišče ponudbo vašega očeta potrdilo. Ali ni bilo tako?" ga vprašam hitro.

"Gospod, vidite," odvrne Lumbar živahno, "tako je bilo, pa ni bilo pošteno. Kurator je bil na strani očeta, za najino korist se ni zadosti pobrigal. Že tista cenitev je bila tako napravljen, da so naju s se- stro prikrajšali. Pa še kako!"

"Ali kako morete to trditi, saj sta bila dva najuglednejša, poštena moža iz vaše soseske pri cenitvi za cenilca! Vsaka zapuščina, pri kateri pridejo deleži nedoletnih dedičev v po- šte, se mora sodno ceniti in za to se kličeta h komisiji ve- dno dva ali vsaj eden zvede- nec."

"Tisto je že reš," pravi Lum- bar, "ali ... kaj, ko pa nista cenilca vedela za to, kaj se je godilo prej, kako sta oče in mati gospodarila. Jaz pa že vem!"

"I—, kaj pa mislite sedaj?" Vprašal sem ga nalašč po tem, kajti vedel sem iz spisov šte- vilka 2318, da prav iz te ne- srečne Lumbarjeve misli izvira vsa njegova strast, ki ga je pri- vedla v kaznilnico.

Lumbar si je zatislil oči z roko in je molčal.

(Dalje prihodnjič)

—Slavna jadrnica "May- flower" je bila komaj sto čev- ljev dolga in 20 do 25 čevljev široka.

4-POINT FAT HELPS

Synthetic rubber and thousands more essentials need used fast in their production. Every drop house- wives save and turn in finds some essential use. And every pound is now worth 4 red points.

IZ DOMOVINE

(Nadaljevanje z 2 strani)

poudariti, ker znajo komunisti še zdaj govoriti, da smo mi "izdajalci."

Iz preserske občine je bilo stalno med partizani - komuni- sti 40 ljudi, tudi par žensk. Tako je bila Verbičeva Tončka iz Kamnika "oficir" med komunisti, prav tako Kovač Jul- ka (Smoleča) iz Preserje. Obe sta padli. Pri domobrancih pa je bilo letos 150 fantov in mož. Iz Prevalja so bili Slugov Tone ml. Anškov Jernej, Tone in France, Mazejev Ivan. Sedaj so verjetno vsi pobiti, razen morda kakega pod 18 letom stare- ga, ali takega, ki se je znal skriti ali uiti. Gotovega sploh ni ne veva in imava vse za iz- gubljene. Civilnih begunciev iz Preserje ni, ker niso več mo- gli bežati. Župnik Perčič Mihael je v Arco, prv. Trento — v Sanatoriu del Clero — ima hudo jetiko. Beg skozi Koroško mu je hudo škodoval. Mi- dva sva zdaj tu v Servigliano. France hodi v sedmi razred gimnazije, ki je kar v taboriš- ču, jaz pa se učim angleško, tako da ne bomo časa preveč izgubljali. Bolj mrzlo je, po- sebno ker za zimo nismo pri- pravljani. Jaz sem bil nazad- nje za žup. upravitelja v Za- plani nad Vrhniko. Tam v A- meriki jih je nekaj iz Zaplane. Sporočite v liste, da je iz Za- plane pobitih čez 60 fantov in mož, čeprav je fara majhna — samo 500 ljudi.

Želiva vam vesel božič in pa srečno novo leto 1946 ter Vas lepo pozdravlja.

Jenko Alojzij,
Susman France.

Tako to drugo pismo. Desti- pove. Tu je jasno, kake lum- barije so uganjali komunisti, a tu kriče, da so se borili. Da, proti svojem lastnemu naro- du, katerega so izdajali in po- bijali. G. Alojzija Jenko, ki ne more nič izvedeti. Tako kru- to se ne zasmehuje danes nobe- ko sem bil jaz na obisku (leta 1937) poznani zelo dobro, je bil zelo dober duhovnik, ugle- den in pošten v vseh ozirih. Še bolj poznam g. župnika Perčiča, ki je prišel v Preserje za župnika, prej predno sem šel drugič v Ameriko. On je bil sijajen dušni pastir. Zdaj je bolan, jetičen. Težko da jo bo zgalil. Škoda ga bo. V koli- kor ga jaz poznam in sleherni dober Preserec, njegovo lepo življenje, ta mož ne bo imel ovir pri vstopu v nebesa. Nje- mu bodo tudi veljale besede pri vstopu v večnost: "Dobri in zvesti hlapec pojdi v vse- lje svojega Gospoda."

Tu naj omenim tudi, da sem prejel ono pismo; ves popis do- godkov v Preserju od leta 1941 pa do 1945. Popis je dolg nad 10 strani ki odkriva na široko isto, kar poročata g. kaplan Jenko in France Susman. Sled- nji je moj sosed in stara An- škova mati so bili moja krst- srečne Lumbarjeve misli izvira vsa njegova strast, ki ga je pri- vedla v kaznilnico.

Lumbar si je zatislil oči z roko in je molčal.

(Dalje prihodnjič)

—Slavna jadrnica "May- flower" je bila komaj sto čev- ljev dolga in 20 do 25 čevljev široka.

Slika nam predstavlja clevelandski "Public Square" v letu 1839, ko so tam trenirali "Cleveland Greys," najstarejša mestna vojaška organizacija. Ta slika je v zbirki, ki je v zvezi s praznovanjem 150 letnice, katero praznuje letošnje mesto Cleveland, ki je bilo ustanovljeno leta 1796.

poštena in verna. To bo potri- dil lahko vsak Preserec.

Pripomnim še to: Preserci smo organizirani, da zbiramo pomoč za begunce iz Preserje. Do danes smo zbrali \$279.00. Poslali smo dvakrat po 100 do- larjev potom Lige na Jerneja Sveteta, duhovnika iz Preserje, ki je imel svojo novo mašo le- ta 1940 v cerkvi sv. Vida v Pre- serju in je bil dosedaj v Rimu (zdaj je v Padovi) z naročilom da ji razdeli vsem Presercem: g. župniku, g. Jenku in drugim. Zdal je bilo poslanega \$50.00 naravnost na Alojzija Jenka z istim namenom. Par privat- nikov je pa poslalo iz svojega vsakemu en par novih čevljev. Ako še kaj dobimo, bomo še poslali. Kdor more, naj goto- vo še prispeva v Ligo, ki pod-pira begunce vsepovsod; če pa nakloni kdo še kaj posebej za Preserce, jim bomo pa poslali brez vsakega odbitka. Zlasti bi radi še posebej postregli bolnemu župniku g. Mihaelu Perčiču in prav tako drugim. Ljudje pomagajte po svoji mo- čki. Kristus je dejal, da bo On kot večni sodnik rekel onim, ki bodo na Njegovi desnici: — "Lačen sem bil in ste mi dali jesti. ... nag sem bil in ste me oblekli. ... Ta Kristusov nago- vor bo veljal onim, ki pomaga- jo. Naši begunci so v strašni potrebi in bedi; oropani so ne samo svojega premoženja in i- metja, ampak tudi dobrega in poštenega imena; oklevetani so kot izdajalci, dasi vsi vemo, da niso bili nobeni izdajalci. Iz- dajalci so tisti, ki nesrečno Jugoslavijo danes vladajo z kr- vavo tiranijo. Le ti so izdajalci, kar nazorno kaže priobčeno pi- smo ter številna druga pisma in izjave.

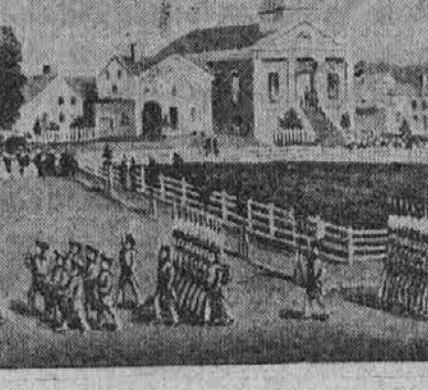
Težko, da je kje na svetu toliko tiranije in neke vrste "svobode" kot je v nesrečni Ju- goslaviji; ko menda le še na Ruskem, oziroma tako nekako je bilo, kako je danes? Kdo pa ve, ko je taka "svoboda," da se niso bili nobeni izdajalci. Tako kru- to se ne zasmehuje danes nobe- ko sem bil jaz na obisku (leta 1937) poznani zelo dobro, je bil zelo dober duhovnik, ugle- den in pošten v vseh ozirih. Še bolj poznam g. župnika Perčiča, ki je prišel v Preserje za župnika, prej predno sem šel drugič v Ameriko. On je bil sijajen dušni pastir. Zdaj je bolan, jetičen. Težko da jo bo zgalil. Škoda ga bo. V koli- kor ga jaz poznam in sleherni dober Preserec, njegovo lepo življenje, ta mož ne bo imel ovir pri vstopu v nebesa. Nje- mu bodo tudi veljale besede pri vstopu v večnost: "Dobri in zvesti hlapec pojdi v vse- lje svojega Gospoda."

Tu naj omenim tudi, da sem prejel ono pismo; ves popis do- godkov v Preserju od leta 1941 pa do 1945. Popis je dolg nad 10 strani ki odkriva na široko isto, kar poročata g. kaplan Jenko in France Susman. Sled- nji je moj sosed in stara An- škova mati so bili moja krst- srečne Lumbarjeve misli izvira vsa njegova strast, ki ga je pri- vedla v kaznilnico.

Lumbar si je zatislil oči z roko in je molčal.

(Dalje prihodnjič)

—Slavna jadrnica "May- flower" je bila komaj sto čev- ljev dolga in 20 do 25 čevljev široka.

Slika nam predstavlja clevelandski "Public Square" v letu 1839, ko so tam trenirali "Cleveland Greys," najstarejša mestna vojaška organizacija. Ta slika je v zbirki, ki je v zvezi s praznovanjem 150 letnice, katero praznuje letošnje mesto Cleveland, ki je bilo ustanovljeno leta 1796.

to ljudje pamet, ki je boljša ko žamet, pa ne nasedajte ko- munistični propagandi. Upa- mo, da do tega ne pride, ampak previdnost je pa na mestu, to si zapomnite

Danes se bje strašen boj in še hujši zna bita. Pokojni nad- škof Jeglič, ki je umrl na glasu kot svetnik, je malo pred svo- jo smrtjo na taboru v Celju iz- rekkel pomenljive in preroške besede: "Satan ima svojo fron- to. ... Resnica! In ta fronta so komunisti. Je to komu prav ali ne, odobrava ali se smeje ali pa kolne: Tako je! Obžalo- vanja vredni so ljudje, ki na- sedajo in se dajo varati pod krinko: za narod, za slovan- stvo itd. Vse to je bunk. Ti- sti, ki kimate in to podpirate, boste enkrat za to dajali težak odgovor. Vi boste odgovorni, ako pride do kakega krvolitja v Ameriki in ne bo prav noben izgovor pomagal, da niste ve- deli, da ste mislili tako in tako. Čas dveh front se bliža in ta bo: komunizem pa krščanstvo.

Jeglič je takrat tudi dejal za prej omenjenimi besedami: — "... pa ima tudi Kristus svojo fronto! ... Kot izgleda, pri- de čas, da se boš moral odloči- ti: ali si v tej ali pa v oni. Ne oklevaj pa ne omahuj, ampak moško se postavi na reči; jaz sem tukaj, pa četudi pade gla- va.

Naš narod doma je bil dolgo brez javno proglašanih svetni- kov; danes so svetniki in muče- niki in to odstotno morda v ve- čji meri kot pa med drugimi narodi. Umrl so za vero, za Boga. Blagor jim!

Jože Čulina.

Gornja slika nam pred- stavlja japonskega cesarja Hirohito, v njegovem ura- du. Hirohito je nedavno po- vedal svojemu narodu, da on ni nobeno božanstvo, kot so to ljudje vedno mislili in verjeli. Njegovi bratje, kljub temu da so iz cesar- ske rodovine, bodo morali iti delat za svoj odtok.

QUIT YOUR SKIDDING

Avoid making a quick stop in front of another vehicle. A rear-end collision may result.

Stavkarji v Detroitu so na relifu

Detroit. — Daniel Ryan, mest- ni relifni direktor je povedal, da je zdaj na mestnem relifu že 643 družin, katerih očetje stavka- jo pri General Motors. Mesto ima na rokah nadaljnjih 1,164 prošenj za relif. Sodijo, da je od 175,000 delavcev, ki so na stavki pri General Motors, že najmanj 40,000, ki so porabili vse svoje prihranke in prodali vse vojne bonde tekom te stavke. Posebni odbori se trudijo, da po- magajo stavkarjem. 20 detroit- skih zdravnikov nudi zastoj zdravniško pomoč stavkarjem, ki so brez sredstev.

Kupujte Victory bonde!

MALI OGLASI

Soba v najem
Odda se v najem velika spal- na soba poštenemu dekletu ali pa fantu. Naslov izveste v ura- du tega lista. (23)

Poceni naproday
Naprodaj je refrigerator in plinska kuhinjska peč, oboje v ze- lo dobrem in lepem stanju; mo- ram prodati, ker se preselim na farmo. Zgleda se na 1210 E. 61. St., zadej, spodaj. (24)

Hiše naproday
Za 2 družini, 6 in 6 sob, na Dibble Ave. spodnje stanovanje prazno. Cena \$6,500.
Za eno družino 6 sob, Wade Park, bo prazna v 2 tednih, ce- na je \$5,500. Podrobnosti vpra- šajte

Muliois Realty
6606 Superior Ave.
HE 6728 (24)

Hiša naproday
Nahaja se na 9222 Yale Ave. 5 in 5 sob, 2 zidani garaži, vse v prvovrstnem stanju; eno stano- vanje bo prazno 15. feb. Lahko se zglasite vsak dan po 3 uri popoldne ali ves dan v nedeljo istotam. (24)

East 61st St. Garage

FRANK RICH, lastnik
1109 E. 61st St.
Henderson 9231

Se priporoča za popravila in barva- nje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

RE-NU AUTO BODY CO.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. Welding.

J. POZNIK — M. ZELEDIC

Glennville 3330.

982 East 152nd St.

Kraška kamnoseška obrt

15125 Waterloo Rd.

Ivanhoe 2237

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNI- CA NAGROBNIH SPOMENIKOV

SUN-KRAFT LUC

Vam ozdravi kožni revmatizem, na- duho in vse kožne bolezni. Ne hodite k zdravniku pod luč, nabavite si jo doma — \$64.00.

MANDEL DRUG

15702 WATERLOO RD.

GEORGE TOMASIR

BETONSKA DELA

pločnike, dovoze, kleti in tla v garaži

1423 E. 39. St.

Tel. EN 5677

Cleveland 3, O.

DELO DOBIJO

Delajte v
MODERNEM POSLOPJU
THE TELEPHONE COMPANY

potrebuje žensko za
hišno znanjenje
poslopij v mestu
Stalno delo — dobra plača
Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 aj.

Zgleda se v
Employment Office
700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zj. do 5 pop. vsak dan
razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Išče se karpenterje
Stalno delo. Dobra plača. Ko- zar zanima, naj se zgleda na 960 E. 185. St. (x)

Delo dobiijo
Sprejme se strežkinja in po- mivalka posode. Plača od ure. Delo podnevi ali ponoči. Zgleda se v

N. Y. C. R. R. YMCA
615 E. 152. St. (25)

Ženska za čiščenje
Delo dobi takoj ženska za či- ščenje uradov ponoči; ure po njeni udobnosti.

Lake City Malleable Co.
5000 Lakeside Ave. (23)

Ženska dobi delo
Sprejememo žensko za čiše- nje ženske počivalnice v mali to- varni. Mora biti čista in redna. Tedenska plača, delo podnevi.

Eaton Mfg. Co.
East 65. St & Central (26)

Stanovanje išče
Zakonski par z 2 otrokoma želi dobiti stanovanje 4 do 5 sob spodaj. Kdor ima kaj primerne- ga, naj pokliče EX 4366. (23)

Vdova prodaja
Vdova želi prodati posestvo, 6 sob hiša in trgovski prostor, garaža, ena spalnica spodaj, toilet zgorej. Pokličite lastnico zvečer ORchard 4323. (22)

MALI OGLASI

Kadar kupujete ali prodajate!
Posestvo, n. pr. hišo, zemlji- šče, trgovino ali farmo, se vedno obrnite za zanesljivo in pošteno postrežbo v vaše popolno zado- voljstvo vedno do nas.

Splošna zavarovalnina proti ognju, neizgledam, za avtomobi- le itd.

Gradimo tudi nove domove po vašem okusu.

Se priporočamo

Edvard Kovac, Frank Prevec

in Nettie Prince

KOVAC REALTY

960 E. 185. St.

KE 5030.

(Thur. —x)

FR. MIHČIČ CAFE

7114 St. Clair Ave.

ENdicott 9350

5% pivo, vino, žganje in dober prigri-zek. Se priporočamo za obisk.

Odprto do 2:30 zjutraj

Vas muči revmatizem?

Mi imamo nekaj posebnega

proti revmatizmu. Vprašajte

nas.

Mandel Drug

15702 Waterloo Rd.

slovenska lekarna

(Thur.-x)

Pomagajte Ameriki, kupujte

Victory bonde in znamke.

ŽIVI VIRI

IVAN MATIČIČ

"Kar molči, Polonca, pa moja bodi!"

In še drugi se nekako skrivnostno mužajo okrog draguljarja, medtem ko so pri lektarjih veseli in glasni. Tam so lahko, medenje jim je le še več ali manj za šalo, zraven tega gre seveda tudi za ljubezen. Zlato pa ni več šala, ampak tu gre za res; in mnogo, mnogo stane. Ali ne stori nič, ljubezen je močnejša od samih zlatih kladov, od volov in juncev. Ljubezen se ne more prikleniti v jarem, ne zakopati v škrinjo. Tudi Tilen Ošaljev oprezuje, kako bi prišel zraven. Nu, zraven sicer lahko pride, če hoče,

V BLAG SPOMIN ENAJSTE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NEPOZABNEGA SOPROGA IN OČETA

Joseph Poles

ki je preminil 29. januarja 1935

Sladko počivaj tam pod gomilo, kjer trupa Ti Troje trohni, izprosi pri Bogu eno nam milost, da enkrat se v raj zadržimo vsi.

žalujoči ostali:

SOPROGA IN OTROCI.

Cleveland, O., 31. januarja, 1946.

V BLAG SPOMIN PRVE OBLETNICE SMRTI PRE-LJUBLJENE IN NIKDAR PO-ZABLJENE SOPROGE IN MATERE

Jennie Merhar

ki je zaspala večno spanje in se ločila od svojih dragih dne 31. januarja 1945.

Eno leto v hladnem grobu soproga in mati se počiva, z Bogom. Ti srce ponavlja na Tvoj grob spomini hite.

Večni Bog Ti daj plačilo, storila vse najboljši si za nas, počivaj v miru, blaga duša in prosil ljubeza Boga za nas. Žalujoči ostali:

MARKO MERHAR, soprog, in SINOVI.

Cleveland, O., 31. jan. 1946.

Tilen komaj preril skozi, a ni nikogar videl, tako je bil iz sebe. Sicer so v glavnem ljudje že odšli, kramarji že pospravljajo, a še so nekateri tu, ki veslji dan prodajajo zija: to so pogorski bajtarji. Nič niso prodali, nič kupili, pa vendar hočejo biti na kak način deležni tega vedrega dne. Da vsaj gledajo ta dirindaj in vso to pestro ropotijo, s katero se zalagajo pogorski gruntarji in kmetje.

Tilen pa užaljen rine proti domu. Pred njim gredo Budinovi. Budinka nese na glavi nov jerbas, poln vsakovrstnega blaga, Budin ima na eni rami zvito kožo usnja, na drugi pa železne šine, na glavi pa ima kar dva klobuka. Branč pa nese nove grablje in vile, čez ramo pa ima prepeto kravjo verigo. Tilen jih ni dohitel, ker je že prej krenil na Jasenje. Kar bolan se privleče gor v vas; domov pa ne gre, ampak krene v Kamnarjevo krčmo. Tu je pa vrisča in vilka, da se kar hiša trese. Sejmarji pijejo objestni, hvalijo kupčijo pa pritrkavajo z živinskimi verigami. Z miz curlja vino, hiša je polna tobakovega dima, a iz kuhinje se vali opa-

CLEVELAND ORCHESTRA

ERICH LEINSDORF, dirigent

Čet. 31. jan. 8:30

Sob. 2. feb. 8:30

SEVERANCE DVORANA

JOSEPH KNITZER, violina

Vstopnice: Severance Hall: CE 7300

ra pa zaudarja po pelenju in obari. Semanji dan je, sejmarji se morajo najesti kar najboljšega premora kuhinja, napiti pa do sitega in še čez. Od vseh strani kličejo Tilna pit, on pa hoče kar precej udušiti svojo tegobo, pa udari po mizi: "Vina gor, tri tavžent kobačev!"

Semenj je dal Pogorju marsikaj, razen tega ga je pa še čudovito razgibal. Za sejmom so imeli ljudje polne roke dela; ne toliko s poljem, le bolj sami s seboj. Ker so si že nanesli blaga, hočejo od tega tudi kaj imeti; okovane vozove, voli podkovane, orodje trdno nazajeno; za žeganje se pa hočejo postaviti z novimi gvan-ti in morajo biti vsi čisto prazni od vrha do tal.

In tako so prišli na svoj račun zdaj obrtniki in bajtarji. Kovači so kovali, da so bili kar črni; kolarji in tesarji delali od zore do mraka; krojači pa sploh niso zmogli vsega tega in so morali dan zategniti globoko v noč. Obutvarji so pa morali po hišah, iz hiše v hišo so jih vlekli ljudje. Žene in dekleta so pa vneto obiskovale mojskre, ki so tiho ždele v bajtah. Nekako skrivaj, toda z veliko vneto so si pomerjale kočemajke in krila in modrece pa se venomer posvetovala o teh tako važnih zadevah.

Skratka: vsi so imeli dovolj skrbi in dela. Gospodarji so budno pazili, se li razvija leti-

na pravilno; ženske so morale mimo vseh drugih brig zdaj pa zdaj še prat k potoku. Fantiči so se skrivaj posvetovali, iz čigavega deleža bodo ukrali mlaje za žeganje. In dasi so se vsi neznansko veselili največjega letnega praznika,

bi ga vseeno želeli odriniti še za kak teden.

Toda dan trdovratno raste in seme odganja cvet. Na Pogorju zore češnje. Na oknih se razcvitajo rože, z mostovžev se spenjajo naglji, v gredah dehti rožmarin. Ob mesečini drhte dekleta na oknih, pod lipami fantje pojo.

Na Pogorju se vidi skož noč. Vasi so spodobno osnažene, tramiči pospravljani v kraj. Hiše in veže oribane, okrog hiš pometeno, dvori in hlevi, vse je spodobno pripravljeno k velikemu prazniku.

Pri Svetem Vidu že butajo možnarji. Ob cerkvi stoje trije visoki mlaji, v linah neutrogoma pritrkava in pozvanja. Žeganje!

Pražnje množice se zgrinjajo k fari. Po treh potih se spenjajo dostojanstvene in spodobne, saj je danes njihov najlepši dan v letu. Ponosni stoje fantiči pod mlaji, pražnji od vrha do tal: v suknjenih črnih gvanth in belih škrobanih

srajcah, dolge hlače imajo, daj malce privihane, čiste biksane, v gornjih zunanjih piph kamižole imajo zlate dolge smotke in slame.

(Dalje prihodnje)

QUIT YOUR SKIDDER

SURE, YOU'RE ALL READY FOR WINTER, BUT IS OUR CAR?

Drivers are often unprepared for driving at the beginning of winter season. Only after had a skid or two, do they realize that winter driving is a problem from ether driving.

VABILO NA

srnjakovo večerjo

V SOBOTO VEČER 2. FEBRUARJA

NA 6400 ST. CLAIR AVE.

Igrala bo tudi fina gđoba. Za obilen obisk se priporoča.

JOHN in LOUISA FLAISMANN

SKEBE & ULLE

PLUMBING and HEATING CO.

15601 Waterloo Rd.

Kennore

Avto-izvošček Harry Arisohn iz Los Angeles, ki pred kratkim pripeljal s svojim avtom šest vojakov v New York, se je podal zopet na pot proti domu s tremi potniki. Celotna pot znaša 7.000 milj.

REMEMBER RUBBER?

The happy day when golf balls and bathing caps are available in quantity again depends to a large extent upon the vigilance of American housewives in salvaging used cooking fat. Mrs. Harry Wolf's Wife, vows to save every drop as she looks over some of the Rubber products used fat helps make.

Preglejte vaš nov GRELEC ZA VODO

za 3 važne posebnosti

Vi se lahko veselite CENENE posluge za vročo vodo... KOLIKOR hočete in ob VSAKEM času. Samo bodite sigurni, ko izberete vaš nov plinski grelec za vodo, da

vprašate vašega prodajalca:

Ali je AVTOMATIČEN? Nič več ni treba stopicati gori in doli po stopnicah, da skrbite za ročno kontrolirani grelec za vodo, predno se pripravite za kopanje ali pranje. Avtomatičen plin ima veliko prednost za gretje vode, nudi VEDNO toplo vodo enakomerne temperature.

Ali je PODKURJEN? Ta nova inženirska popolnost vam nudi važne PRIHRANKE v stroških operiranja... doda vašemu plinskemu grelcu za vodo ekstra leta uporabnega življenja. Vroči plini, dvigajoč se izpod tanka vašega avtomatičnega grelca, hitreje segrejejo vodo, bolj enakomerno.

Ali je INSULIRAN? Ta posebnost sama, vam prihrani več kot dovolj denarja, da se vam izplača investicija v moderen plinski grelec za vodo. Debela odeja izolacije obdrži gorkoto V VODI—prihrani vam dolarje za gretje, ki bi se drugače zgubili tekom radiacije podnevi in ponoči.

Bodite sigurni odgovora "Da" na ta važna vprašanja. Vaš plumber vam bo radevolje pokazal kako so vse te tri važne posebnosti vdlane v grelce za vodo, ki nosijo napise z imeni vodilnih izdelovalcev.

THE EAST OHIO GAS COMPANY